

наприклад, іменник *курій* із лексику А. Перепаді у «Корпусі текстів української мови» знайдено у 6 контекстах, а загальноживаний синонім *курець* – у 24.

Проте деякі леми демонструють значну перевагу абсолютної частоти вживання у порівнянні із тими, що вжиті в аналізованому тексті. Наприклад, прислівник *сливе* має абсолютну частоту – 14, тоді як загальноживаний відповідник *майже* – 2241.

Кількісні характеристики обстежуваної лексики свідчать про формування лексику перекладача на основі питомих, рідковживаних слів, які збільшують лексичну вартісність тексту перекладу. Багатство словника перекладача свідчить про якість інтерпретації, а текст-переклад цілком вписується у корпус художніх текстів, створених українською мовою.

Список використаної літератури

1. Бук С. Н. Інтерпретація лексики останнього роману Івана Франка «Великий шум» у кількісно-статистичному аспекті / С. Н. Бук // *Studia Methodologica* : альманах. – Тернопіль : ТНПУ, 2010. – Вип. 30. – С. 145–153.
2. Єрмоленко С. Я. Літературна мова і художній переклад / С. Я. Єрмоленко, В. М. Русанівський // *Мовознавство*. – 1970. – № 3. – С. 66–77.
3. Коломієць Л. В. Український художній переклад та перекладачі 1920–30-х років: Матеріали до курсу «Історія перекладу»: навчальний посібник / Л. В. Коломієць. – Вінниця : Нова книга, 2015. – 360 с.
4. Перебийніс В. С. Частотні словники та їх використання / В. С. Перебийніс, М. П. Муравицька, Н. П. Дарчук. – К. : Наукова думка, 1985. – 204 с.
5. Перепадя А. О. Корок геть! (Від перекладача) / А. О. Перепадя // Ф. Рабле. Гаргантюа та Пантагрюель. Переклад зі старофранцузької / А. О. Перепадя. – Х. : Фоліо, 2011. – С. 3–4.
6. Савчин В. Лукашіана Анатолія Перепаді / В. Савчин. // *Всесвіт*. Український журнал іноземної літератури. – 2011. – № 11. – С. 215–222.
7. Сент-Екзюпері А. де. Планета людей // Планета людей. Маленький принц / А. де Сент-Екзюпері; [пер. А. Перепаді]. – Львів: Вища школа, 1981. – 141 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/SaintExupery_Antoine_de/Malenkyi_prynts_vyd_1981/.

Дюндик Е. А. Лексика с низкой частотностью в художественных переводах А. Перепади.

Аннотация

Статья посвящена анализу лексики с низкой частотностью в художественных переводах А. Перепади, а именно в произведении «Планета людей» А. де Сент-Екзюпері. Осмотрено 10 лексем с низкой частотой употребления в данном переводе, которые сопоставлены с нейтральным синонимом. Наведены данные о частоте употребления осматриваемых лексем в корпусе текстов украинского языка и произведено их сопоставление с частотой употребления нейтрального синонима.

Ключевые слова: язык художественного перевода, лексика с низкой частотой употребления, корпус текстов украинского языка, А. Перепадя.

Diundyk O. A. Low frequency words in Anatol Perepadya's fiction translations.

Summary

This article analyses the vocabulary with low frequency in fiction translations of Anatol Perepadya, namely in memoir «Wind, Sand and Stars» by Antoine de Saint-Exupéry; viewed 10 lexemes with a low frequency of use in this translation, as well as compared them with the neutral synonymous. The article gives data of the frequency use of tokens in the Corpus of Ukrainian language texts and comparison with the frequency of the use of a neutral synonym.

Key words: language of fiction translation, low frequency words, Corpus of Ukrainian language texts, Anatol Perepadya.

УДК 811.111:81

Жуковська В. В.,
кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри міжкультурної комунікації та прикладної лінгвістики
Житомирського державного університету імені Івана Франка
E-mail: zhukovska.victoria@zu.edu.ua

АНГЛІЙСЬКА АБСОЛЮТНА КОНСТРУКЦІЯ: ДОСВІД КОЛОСТРУКЦІЙНОГО АНАЛІЗУ

У статті подано результати колострукційного аналізу суб'єктного компоненту англійської абсолютної конструкції з дієприкметником І. На основі вибірки з корпусу BNC-BYU із застосуванням програми колострукційного аналізу С. Гріса визначено семантичні класи іменників, що «притягуються» аналізованою конструкцією. Встановлено, що в позиції суб'єктного компонента конструкції переважають іменники-соматизми.

Ключові слова: колострукційний аналіз, колексемний аналіз, абсолютна конструкція, суб'єктний компонент.

Значна кількість сучасних досліджень в галузях когнітивної лінгвістики та граматики конструкцій ґрунтуються на методах, що передбачають обробку значних за обсягом масивів даних, тим самим ефективно долаючи проблему репрезентативності матеріалу. Більшість представників цих напрямів для верифікації суджень, отриманих в результаті інтуїтивного та інтроспективного аналізу, звертаються до колекцій природномовних даних – текстових корпусів [5, с. 15]. Взагалі, залучення даних різного роду корпусів стає практично обов'язковим для будь-якої серйозної лінгвістичної роботи, що претендує на надійність і достовірність отриманих результатів [4, с. 108]. Збільшення ролі корпусів у мовознавчих розвідках призводить до того, що багато лінгвістів не просто послуговуються корпусом як базою мовних даних для довільного відбору ілюстративних прикладів, а все частіше звертаються до корпусних частотних розподілів та використовують статистичні й кількісні методи для верифікації даних дослідження. Відзначається, що сьогодні когнітивна лінгвістика та граматика конструкцій знаходяться у стані так званого «квантитативного повороту» (quantitativeturn) [14, с. 2], і, як наслідок, спостерігається суттєве підвищення дескриптивної та пояснювальної надійності й обґрунтованості результатів проведених лінгвістичних досліджень. Незважаючи на позитивні зрушення, що привнесли корпуси у вивчення мови, наразі очевидно постає проблема методологічного характеру, яка полягає в тому, що багато лінгвістів беззастережно покладаються на частотні розподіли певних одиниць мови, не ставлячи під питання доцільність використання цих даних як свідчень. Із метою підвищення якості лінгвістичного опису шляхом надання об'єктивних й компетентних даних для побудови теорії мови активно застосовуються методи інференційної статистики, зокрема метод колострукційного аналізу.

Мета запропонованої статті – проаналізувати теоретичне і методологічне підґрунтя колострукційного аналізу як одного із найновітніших статистичних методів корпусної лінгвістики та розглянути процедуру його застосування для аналізу англійської абсолютної конструкції.

За своєю суттю корпусні лінгвістичні дослідження насамперед зосереджуються на частоті вживання одиниць мови, зокрема на частоті співживання мовних одиниць з іншими одиницями чи контекстами, тобто *колокаціях* та *колігаціях*. Питання встановлення статистично вагомих зв'язків між лексичними одиницями на основі частоти їх співживання у тексті давно привертало увагу корпусних лінгвістів (наприклад, Berry-Rogge (1974)). Починаючи з 1990-х рр., запропоновано низку відповідних статистичних методів, наприклад: t-score, mutualinformationindex, log-likelihoodratio [7; 8], для встановлення колокацій певних лексем. Незважаючи на високий ступінь автоматизованості обробки даних, головним недоліком колокаційного аналізу є його доволі ймовірнісне відношення до граматичної структури. Наприкінці 1990-х рр. дослідники вирішили цю проблему і запропонували низку методів для встановлення значущих зв'язків між лексемами та граматичними конструкціями. Одним із методів, що покликаний надати удосконалений набір процедур для дослідження взаємодії між лексемами та граматичними моделями, є метод *колострукційного аналізу* (назва «колострукція» (collostruction) походить від поєднання двох слів – «колокація» (collocation) та «конструкція» (construction)). Суть та процедура застосування зазначеного методу надані в основоположних роботах його розробників А. Стефановича та С. Гріса [12; 18]. В останні десять років метод колострукційного аналізу активно використовується як у дослідженнях із граматики конструкцій (і в когнітивних розвідках взагалі) для емпіричної підтримки теоретичних положень, так і в корпусних дослідженнях як теоретична основа.

Колострукційний аналіз – це низка корпусно-базованих лінгвостатистичних методів аналізу ступеню взаємного притягнення (mutualattraction) чи відштовхування (repulsion) між конструкцією та лексемами, що заповнюють певний слот цієї конструкції. За допомогою колострукційного аналізу можна кількісно оцінити ступінь тяжіння лексеми до того чи іншого слоту конструкції, тобто встановити, які лексеми найсильніше притягуються або відштовхуються певним слотом цієї конструкції. Лексеми, що притягуються конкретним слотом конструкції, називаються *колексемами* цієї конструкції; натомість конструкція, що асоціюється з певною лексемою, має назву *колострукт*; комбінація колексеми і колострукту отримує назву *колострукція*. Метод може бути застосований до лінгвальних феноменів будь-якого рівня абстракції (слів, сталих виразів, аргументних структур, граматичних категорій часу, аспекту чи способу).

Теоретичним підґрунтям колострукційного аналізу є граматика конструкцій (Fillmore (1988); Fillmore, Kay (1995); Lakoff (1987); Goldberg (1995, 1999)), яка не проводить чіткої межі між лексиконом та синтаксисом і стверджує, що мова складається із знаків (пар «форма-значення») різного ступеню складності та схематичності (морфеми, слова, частково заповнені ідіоми, аргументні структури і т. ін.). Звідси граматичні структури є такими ж знаками, як і слова, а їхня асоціація з іншими словами (чи граматичними структурами) може бути досліджена таким же способом, як і

асоціації між словами [17, с. 6]. Методологічною основою колострукційного методу виступає квантитативна корпусна лінгвістика [17, с. 2], яка велику увагу приділяє ретельному відбору мовних фактів із репрезентативних і збалансованих корпусів та їх обробці методами інференційної статистики.

Колострукційний аналіз включає три різні, проте поєднані між собою методи [10]: 1) колексемний аналіз [18], що слугує для вимірювання ступеню притягнення/відштовхування певної лексеми відносно одного слота конструкції; 2) розмежувальний колексемний аналіз [18], що вимірює, якій із двох схожих функціонально конструкцій надає перевагу певна лексема; 3) метод коваріації колексем [11; 18], що дозволяє виміряти, наскільки часто одна лексема в одному зі слотів конструкції вживається одночасно з певними лексемами в інших слотах.

Розглянемо як приклад застосування першого із трьох методів колострукційного аналізу – колексемного аналізу – для встановлення, які лексичні одиниці (семантичні класи) «притягуються» до суб'єктного слоту [Subj] абсолютної конструкції сучасної англійської мови. Англійська абсолютна конструкція (АК) є особливим типом вторинної предикації, що має бінарну структуру та складається з іменної групи в ролі вторинного суб'єкта і з неособової форми дієслова (дієприкметника I, дієприкметника II, інфінітива) чи недієслівної частини мови (іменникової, прикметникової, прислівникової чи прийменникової фрази) в ролі вторинного предиката. У запропонованій статті обмежимося дослідженням лише одного з типів англійської абсолютної конструкції – неаугментованої абсолютної конструкції з дієприкметником I в ролі предиката та загальним іменником в ролі суб'єкта [_{AC}[Subj_{noun}] [Pred_{participle} I]]. Ми трактуємо досліджувану синтаксичну структуру як конструкцію, тобто як складний мовний знак, що характеризується єдністю форми та значення/функції, в якому певний аспект форми чи значення/функції не передбачається з компонентних частин чи з інших наразі існуючих у мові конструкцій [9, с. 4].

Колострукційний аналіз ґрунтується на частоті вживання одиниці у великому корпусі. Для отримання даних про частоту вживання аналізованої структури з корпусу BNC-BYU [6] за допомогою комп'ютеризованого запиту були отримано, а потім вручну відібрано всі приклади абсолютної конструкції досліджуваного типу. В цілому вибірка аналізованої конструкції становила 2203 випадки.

Найзручніший спосіб здійснити колексемний аналіз – це використати програмне забезпечення R, яке є у вільному доступі, разом зі скриптом, написаним С. Грісом (див. персональний сайт дослідника з колострукційного аналізу [13]). Для ефективної роботи скрипту необхідно надати інформацію про частоту досліджуваних іменників у конструкції та у всьому корпусі, а також сумарну частоту досліджуваної конструкції у корпусі (у нашому випадку 2203 вживань) й частоту усіх потенційно можливих лексем у конструкції, тобто частоту усіх іменників у корпусі (20 609 484 слововживань) (за даними [16]). Приклад вихідних кількісних показників для встановлення сили притягнення колострукції (collostructionalstrength) надано у Табл. 1.

Таблиця 1

Частота вживання перших 20 іменників у корпусі та у конструкції

№	Іменник	Кількість у корпусі	Кількість у кон-ції
1.	eyes	35944	367
2.	hand(s)	50294	114
3.	face	26030	56
4.	tears	3857	43
5.	voice	20965	41
6.	heart	13162	39
7.	mouth	8725	38
8.	arms	10382	35
9.	lips	4594	29
10.	mind	20014	29
11.	fingers	5358	27
12.	head	32708	27
13.	body	24411	23
14.	chest	3543	21
15.	weather	5617	21
16.	gaze	2214	18
17.	hair	13455	17
18.	smile	5867	17
19.	teeth	4464	17
20.	things	2074	13

Застосувавши вказаний скрипт, ми отримали дані, що містять реальну та очікувану частоту досліджуваних іменників у слоті, а також міру їх притягнення до конструкції. Ця міра є p-value критерію Фішера (Fisher-ExactTest) та показує силу притягнення колострукції. Чим менша p-value, тим більша імовірність, що спостережуваний розподіл частот досліджуваних одиниць не є випадковим та сильнішою є сила притягнення між лексемою та конструкцією. Насправді, для обрахунку сили асоціації можливо використовувати низку мір асоціації, таких як MI (MutualInformation), t , z) [10, с. 508; 18, с. 217] (детальніше про переваги і недоліки різних методів розрахунку мір асоціації див. [19]), але із практичних цілей критерій Фішера приймається за умовчанням, оскільки саме він дає точні результати навіть на малих за обсягом вибірках.

Програма на основі p-value надала рангований список усіх колексем конструкції, що показують статистично значиме притягнення до конструкції. Найвищі показники свідчать, що ці лексеми найбільш

типово заповнюють досліджуваний слот конструкції (див. Табл. 2). Слід вказати, що ранговий список значущих колексем не повністю збігається з ранговим списком за частотою вживання цих лексем у конструкції. Сила колострукційного притягнення є більш точною мірою атракції, оскільки вона бере до уваги не лише частоту вживання лексеми у конструкції, але й її частоту вживання у корпусі в інших конструкціях. Отож, отримані показники свідчать, що із 239 різних іменників у досліджуваній конструкції 107 одиниць виявили статистично значимі показники притягнення до конструкції. Програма пропонує таку інтерпретацію отриманих результатів: сила притягнення колострукції $> 3 = p < 0,001$; сила притягнення колострукції $> 2 = p < 0,01$, сила притягнення колострукції $> 1,30103 = p < 0,05$. Таким чином, із 99,9 % довірчою ймовірністю 60 іменників у досліджуваній вибірці проявляють статистично значиме притягнення до суб'єктного слоту абсолютної конструкції, 79 іменників – із 99 % довірчою ймовірністю, а 107 іменників – з 95 % довірчою ймовірністю.

Семантичний аналіз 60 іменників, які із 99,9 % довірчою ймовірністю притягуються суб'єктивним слотом досліджуваної конструкції, тобто сила притягнення колострукції більше від 3 (у нашому випадку – від 3 до Inf (див. Табл. 2)), показує, що серед них переважають соматизми (36 лексем), тобто номінації елементів будови тіла людини.

Таблиця 2

Показники найбільшої сили колострукційного притягнення іменників

№	Іменник	Сила колострукційного притягнення
1.	eyes	Inf (нескінченно велике число)
2.	hand(s)	106.67235
3.	tears	69.778542
4.	face	51.450925
5.	mouth	46.429985
6.	heart	41.281903
7.	lips	40.224503
8.	arms	39.033578
9.	voice	36.266432

10.	fingers	34.905971
11.	chest	28.785514
12.	gaze	27.228192
13.	weather	24.664145
14.	mind	22.342016
15.	things	22.061912
16.	cheeks	20.339959
17.	teeth	20.247138
18.	chin	18.356961
19.	smile	18.287160
20.	nostrils	17.686742

Із-поміж іменників-соматизмів вирізняються назви зовнішніх частин тіла людини, що функціонально очевидні для людини (*head, face* та їхні складники – *eyes, lips*); внутрішніх елементів організму – елементів систем, що не позначають частин тіла людини, але входять до його складу (*voice, mind, gaze, smile, breath* та ін.); кінцівок (*hand, leg, fingers* та ін.) та внутрішніх органів (*heart*). Також наявні назви емоційного стану людини (*spirits, senses*). Меншими за кількістю є групи абстрактних іменників (*weather, things, exception, difference*), іменників на позначення осіб (*father*) та природних явищ (*sun, wind*).

Припускаємо, що кількісне переважання іменників-соматизмів у ролі суб'єктного компоненту аналізованої конструкції, з одного боку, може зумовлюватися тим фактом, що ця структура переважно вживається у художній прозі, де, як ми вже довели [3], АК виступає компактним способом пакування дескриптивної інформації та надання додаткових деталей до головної ідеї, зокрема, описових деталей, що зображують зовнішність, а не дію. А з іншого, завдяки двоплановості своєї семантики, соматизми, крім інформації про об'єкт номінації, мають здатність також передавати інформацію про емоційно-психічний стан людини, стаючи знаками інших знаків – мімічних рухів чи жестів, що виступають конвенційними позначеннями внутрішнього стану людини. Так, іменники-соматизми у досліджуваних АК не лише описують зовнішність людини, але й вказують на її емоційно-психічний стан, наприклад:

(1) *Today he was more talkative than she had ever known him, pleased with life, [AC his eyes shining with enthusiasm]* [BNC, ACB] – задоволення життям;

(2) «Sara?» *he said, uncertain, [AC his voice shaking]* [BNC, H7F] – невпевненість;

(3) *She held out her hand. He just touched it, [AC his hand trembling]* [BNC, FR6] – збентеження.

Здатність до вираження інформації про різні (фізичні, емоційні, психологічні) стани людини і про притаманні їй риси характеру є однією зі специфічних особливостей позначень частин тіла, проте різні соматизми мають неоднаковий потенціал у цьому плані [2, с. 37]. Наприклад, результати проведеного колексемного аналізу свідчать, що найбільша сила притягнення спостерігається між колострукцією та іменником-соматизмом *eyes* (див. Табл. 2), за ним з великим відривом слідує

лексема *hand(s)*, а далі лексеми *tears, face, mouth* та інші. Певним чином таке частотне вживання вказаних лексем пояснюється позамовними факторами: згідно з думкою психологів, «більшість людей у процесі спілкування концентрує свою увагу на обличчях партнерів і передусім на очах, які виявляються видимим центром людини для суб'єкта, що сприймає» [1, с. 17–18]. Отож, обличчя та очі виступають одним із найважливіших засобів вираження всієї різноманітності емоцій людини та слугують важливим джерелом інформації про її почуття, і це відображається у мові. Крім того, лише 35 % інформації передається за допомогою мови. До інших невербальних способів спілкування належить соматична мова: мова жестів, рухів, поз, міміки, виразу обличчя, яка також слугує для вираження інформації. Невербальні засоби, що утворилися історично раніше і сприймаються безпосередньо, здатні сильніше впливати на адресата, передавати найтонші відтінки стосунків, емоції, оцінки, з їх допомогою можна передавати інформацію, яку важко чи за певних умов незручно виразити словами.

Що стосується таких іменників, як *weather, difference, exception(s), things*, то припускаємо, що їх притягнення до суб'єктного слоту конструкцією можна пояснити їхньою належністю до складу ідіоматичних виразів, як-от:

(4) [_{AC} **Weather permitting**], *there are frequent painting and sketching expeditions available to all members* [BNC, C89]

Таким чином, здійснений колексемний аналіз свідчить, що суб'єктний слот англійської неаугментованої абсолютної конструкції з дієприкметником I виявляє статистично вагомі зв'язки з іменниками-соматизмами. Ця особливість конструкції проявляється у її активному вживанні в художньому мовленні, де вона використовується для надання додаткової інформації щодо фізичного та емоційно-психологічного стану діючої особи, що переважним чином виражається підметом матричного речення. Безумовно, застосування колексемного аналізу надає відомості про статистично значиму залежність між конструкцією та лексичними одиницями у її складі, які неможливо отримати шляхом інтроспективного аналізу чи аналізу абсолютних частот у корпусі, проте виявлення семантичних груп колексем є предметом інтерпретації дослідника і не позбавлене певного суб'єктивізму. Звідси перспективою подальших розвідок є поглиблений аналіз класів колексем абсолютної конструкції з метою глибшого розуміння семантики цієї багатогранної граматичної конструкції. Отже, заснований на підході реального використання мови, корпусно-керований, квантитативний та математично відповідний метод колострукційного аналізу пропонує максимально об'єктивний та точний спосіб дослідження зв'язку між лексемами та певними граматичними конструкціями та надає компетентні дані для побудови теорії мови.

Список використаної літератури

1. Бодалев А. А. Восприятие человека человеком / А. А. Бодалев – Л. : ЛГУ, 1965. – 123 с.
2. Жданова Л. А. Соматизмы в языке и в художественном тексте / Л. А. Жданова // Текст. Структура и семантика: доклады VIII Международной конференции / отв. редактор Е. И. Диброва; под ред. Л. Т. Касперова, Н. В. Смирнова. – Филология. – М. : СпортАкадемПресс, 2001. – С. 36–42.
3. Жуковська В. В. Функціонування абсолютної конструкції у сучасній англійській мові (на матеріалі Британського національного корпусу) / В. В. Жуковська // Матеріали онлайн конференції «Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури» – Житомир, 2016. – С. 40–51.
4. Кузнецова Ю. Л. Современные корпусные исследования языка: новые подходы / Ю. Л. Кузнецова, Т. В. Велейшикова // Вопросы языкознания. – 2010. – №6. – С. 108–124.
5. Barlow M. Usage-based Models of Language / M. Barlow, S. Kemmer (eds.) – Stanford, CA : CSLI, 2000. – 384 p.
6. British National Corpus (BNC-BYU) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://corpus.byu.edu/bnc/>
7. Evert St. The statistics of word cooccurrences: Word pairs and collocations / St. Evert. – Institut für maschinelle Sprachverarbeitung, University of Stuttgart, 2004. – 353 p.
8. Evert St. Methods for the qualitative evaluation of lexical association measures / St. Evert, B. Krenn // Proceedings of the 39th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics – Toulouse, 2001. – P. 188–195.
9. Goldberg A. E. Constructions. A construction grammar approach to argument structure / A. E. Goldberg. – Chicago: University of Chicago Press, 1995. – 265 p.
10. Gries S. Th. More (old and new) misunderstandings of collocation analysis: On Schmid and Küchenhoff (2013) / S. Th. Gries // Cognitive Linguistics. – 2015. – № 26 (3). – P. 505–536.
11. Gries S. Th. Covarying collexemes in the *into*-causative / S. Th. Gries, A. Stefanowitsch // Language, Culture, and Mind. – Stanford, CA : CSLI, 2004. – P. 225–236.
12. Gries S. Th. Extending collocation analysis: A corpus-based perspective on 'alternations' / S. Th. Gries, A. Stefanowitsch // International Journal of Corpus Linguistics. – 2004. – № 9(1). – P. 97–129.
13. Gries S. Th. Coll. Analysis 3.2a. A program for R for Windows 2.x. – Режим доступу : <http://www.linguistics.ucsb.edu/faculty/stgries/teaching/groningen/>

14. Janda L. A. Quantitative Methods in Cognitive Linguistics. An Introduction / L. A. Janda // Cognitive linguistics. The quantitative turn. The essential reader. – Berlin : De Gruyter Mouton, 2013. – 321 p.
15. Nordquist D. Comparing elicited data and corpora / D. Nordquist // Language, Culture, and Mind. – Stanford, CA : CSLI, 2004. – P. 211–224.
16. Sketch Engine [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.sketchengine.co.uk/user-guide/user-manual/word-list/>
17. Stefanowitsch A. Covarying collexemes / A. Stefanowitsch, St. Th. Gries // Corpus Linguistics and Linguistic Theory. – 2005. – № 1 (1). – P. 1–43.
18. Stefanowitsch A. Collocations: Investigating the interaction between words and constructions / A. Stefanowitsch, St. Th. Gries // International Journal of Corpus Linguistics. – 2003. – № 8 (2). – P. 209–243.
19. Wiechmann D. On the computation of collocation strength: Testing measures of association as expressions of lexical bias / D. Wiechmann // Corpus Linguistics and Linguistic Theory. – 2008. – № 4–2. – P. 253–290.

Жуковская В. В. Английская абсолютна конструкция: опыт коллострукционного анализа.

Аннотация

В статье представлены результаты коллострукционного анализа субъектного компонента английской абсолютной конструкции с деепричастием I. На основе выборки из корпуса BNC-BYU с использованием программы коллострукционного анализа Ст. Гриса выделены семантические классы существительных, которые притягиваются исследуемой конструкцией. Установлено, что в позиции субъектного компонента конструкции преобладают существительные-соматизмы.

Ключевые слова: коллострукционный анализ, коллексемный анализ, абсолютная конструкция, субъектный компонент.

Zhukovska V. V. English absolute design: the experience of colloquilibrium analysis.

Summary

Much recent work in the fields of Cognitive Linguistics and Construction Grammar has been based on the analysis of authentic linguistic data provided by computerized corpora. However, the analysis of such data does not always utilize statistical methods to validate the research findings. In this paper, we adopt the recently developed corpus-based method of collostructional analysis and investigate the English Absolute Participial Construction as it functions in BNC-BYU corpus. Designed by St. Gries and A. Stefanowitsch, the collostructional analysis aims to study the different kinds of association between words and constructions. Using one of the methods of the collostructional analysis, namely the collexeme analysis, we study nouns in the subject slot of the given construction. The collexeme analysis provides a ranked list of nouns, which reveal statistically significant attraction to the subject slot of the construction. The semantic analysis of the given nouns shows that lexemes denoting body parts prevail in the list, with the leading lexeme eyes. We suppose this fact can be explained by high frequency of the absolute construction in fiction where it is used as means of packing additional descriptive information about physical, emotional and psychological state of a person. Clearly, these are only preliminary findings and further study of the issue would be of interest.

Key words: the collostructional analysis, the collexeme analysis, the English Absolute Participial Construction, the subject slot.

УДК 821.111(73) – 1.09”19”

Заболотна О. Р.,
асистент кафедри прикладної лінгвістики
Національного університету «Львівська політехніка»
E-mail: zabolotna.olha@gmail.com

МОВНО-ХУДОЖНЯ АКТУАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ 'БАТЬКО' В ПОЕЗІЇ СІЛЬВІЇ ПЛАТ

Наскрізною темою поетичних творів Сільвії Плат є тема чоловічого придушення жіночої ідентичності, вимушеної коритися патріархальним законам та нормам. Ця тема багато в чому зумовлює особливості створення образів у поезії Сільвії Плат. У цьому сенсі доволі показовою є поезія «Daddy» («Татусь»).

Ключові слова: дискурс, патріархальна традиція, дитинство, зрада, нацизм, Голокост.

Одним із найбільш відомих у творчості Сільвії Плат є вірш «Daddy» («Татусь»). Цей твір є яскравим прикладом конфесійної поезії, оскільки створює напружений емоційний та інтелектуальний простір її особистісної поетичної саморефлексії, в якій поєднуються біографічний досвід втрати батька у дитинстві, потреба позбутися його деспотизму, яка проектувалася так чи інакше на внутрішньо сімейні стосунки поетеси, алюзії Голокосту через німецьке походження батька тощо. Поетичне мовомислення